

ОСЕРЕДОК ПРОПАГАНДИ І ІНФОРМАЦІЇ

при

ПРОВОДІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ (ОУН)

Випуск ч. 3

Травень, 1949 р.

Рік ввд. II

ХАЙ ЖИВУТЬ 20-ті РОКОВИНИ ІСНУВАННЯ ОУН — СВЯТО ПЕРЕМОЖНОГО РОЗВИТКУ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗА НЕЗАЛЕЖНУ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ! СЛАВА ОУН ПІД КЕРІВНИЦТВОМ С. БАНДЕРИ — БЕЗСТРАШНОМУ БОРЦЕВИ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ ВОЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

УКРАЇНЦІ! БОРІТЬСЯ ПІД ПРАПОРАМИ ОУН, ЗА ВОЛЮ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ! ТАКА БОРОТЬБА СВЯЩЕННИЙ ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІОТА!

Із закликів Проводу ОУН на Українських Землях під московсько-більшевицькою окупацією з нагоди 20-річчя утворення і революційної боротьби ОУН

В РЯДАХ І ПІД ПРАПОРАМИ ОУН —
НА БОРОТЬБУ ПРОТИ МОСКОВСЬКИХ ОКУПАНТІВ,
ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ ДЕРЖАВУ

(У 20-річчя утворення і революційної боротьби ОУН)

Двадцять років тому сталася одна з найважливіших подій з історії українського народу останніх десятиріч: I Конгрес Українських Націоналістів, що відбувся у Відні в днях 28. I. — 3. II. 1929 р. і що в ньому приймали участь найпередовіші патріоти України того часу, утворив Організацію Українських Націоналістів (ОУН). Своїм завданням ОУН поставила організувати на всіх Українських Землях активну визвольну революційну боротьбу за Українську Самостійну Соборну Державу. На чолі ОУН I Конгрес поставив великого патріота-самостійника і заслуженого

32

Ідея українського визвольно-революційного руху полковника
Евгена Коновальця.

Утворення ОУН вимагали найконечніші потреби української
визвольної боротьби того часу. На Східно-Українських Землях
московсько-більшевицькі загарбники в цей час розкрили і роз-
почали ліквідацію Союзу Визволення України (СВУ), який вів ак-
тивну підпільну боротьбу за Самостійну Україну в т. зв. УССР,
під московсько-більшевицькою окупацією. В Західній Україні, під
польською окупацією, українські національні легальні партії ост-
аточно скотилися в болото опортунізму. Українська Військова
Організація (УВО), що повстала ще в 1920 р. і що своєю метою
мала виключно тільки підпільно-збройну боротьбу проти оку-
пантів, як слід не відповідала всім назрілим потребам визвольної
боротьби. Розвиток визвольної боротьби українського народу ви-
магав утворення організації, яка і з погляду своєї ідеології, і з
погляду своєї організаційної побудови, і з погляду вартости своїх
кадрів була б достатньо сильною для того, щоб повести якнай-
рішучішу, переможну боротьбу, з одного боку, проти окупантів і,
з другого боку, — за оздоровлення відносин серед українського
громадянства. Такою організацією, згідно з задумом її засновників,
мала стати саме ОУН. Тому то зрозуміло, що повідомлення про
утворення ОУН всі українські патріоти прийняли з якнайбільшою
радістю, а вороги України — з неприхованою скаженою люттю.

Ні перші, ні другі в своїх сподіваннях щодо ОУН не поми-
лися. ОУН швидко виросла в могутній бойовий загін українсько-
го народу в його визвольній боротьбі, на відважного, стійкого і
досвідченого організатора і керівника визвольної боротьби за Са-
мостійну Україну на всіх Українських Землях. Для ворогів ОУН
стала грізною силою, що її не змогли ні не можуть подолати ні
польські, ні німецькі, ні московсько-більшевицькі окупанти.

Цього року ОУН відмічає небуденну дату: 20-річчя свого
існування і революційної боротьби.

Вдуматися тільки в зміст цієї знаменної історичної дати! Це ж
відмічає 20-річчя свого існування і широкої революційної бо-
ротьби підпільна організація, яка протягом двадцяти років
веде безперервну боротьбу проти всіх — польських, румунських,
чеських, угорських, московсько-більшевицьких, німецьких і знов
московсько-більшевицьких окупантів Українських Земель, якій
завжди приходилося діяти в найнесприятливішій обстановці, се-
ред найважчих переслідувань, яка безупинно примушена поноси-
ти величезні жертви в кадрах усіх шаблів, — і яка, незважаючи
на це все, не тільки що встоялася, втрималася у своїй бороть-
бі, але й ще добилася величезних, історичного значення для ук-
раїнського народу, — успіхів. Другого такого випадку історія
визвольної боротьби поневолених народів, мабуть, не знає. Та-
кого осягу добилася саме ОУН, Такого осягу разом з ОУН і

Якби ОУН добився український народ. І тому то українські патріоти мають повне право вважати цього річне свято ОУН за свято переможного розвитку визвольної боротьби українського народу, за свято перемоги українського визвольного руху в його дотеперішній боротьбі за Самостійну Україну.

Усім зневіреним хай це радісне свято буде пригадкою: Україна живе, бореться і перемагає. Немає місця на зневіру! Остаточна перемога буде за нами — за українським народом, який прагне до своєї національно-державної незалежності, за українським визвольно-революційним рухом, який бореться за Українську Самостійну Державу.

Сьогоднішній окупант України, большевицька Москва, хай пам'ятає: не панувати їй вже довго над Україною! Не знищить їй визвольних змагань українського народу! Вже недалекий час, коли український народ гідно розплатиться за трьохсотрічні знущання над ним московських катів.

* * *

Славна і почесна та роль, що її в житті українського народу доля судила відігравати ОУН. Величезні заслуги ОУН перед українською визвольною справою, перед Україною. Богатирський, безприкладно героїчний її шлях. Неопінене значення для справи визволення України тих успіхів, що їх у своїй дотеперішній боротьбі добилася ОУН. Сьогодні, в 20-річчя існування і революційної боротьби ОУН, це все виступає особливо рельєфно.

Борючись за Українську Самостійну Державу, ОУН бореться за найжиттєвіші, за найрідніші інтереси українського народу. Тільки в Українській Самостійній Державі український народ зможе зажити вільним, щасливим і заможним життям. Тільки побудувавши свою незалежну державу, український народ перестане бути погноєм московської чи других імперій.

Вже цілі сторіччя ми, українці, примушені терпіти найжахливіші знущання над собою, дикі переслідування, жорстокий національний і соціальний гніт, варварський економічний визиск. Протягом тих віків тисячі і мільйони українських патріотів за свій український патріотизм, за свою любов до України гинуть на шибеницях, від розстрілів, на засланнях, поневіряються в тюрмах. Родяться і вмирають цілі покоління українців, ні разу в своєму житті не зазнавши, що таке воля, що таке справжня радість, радість вільної, безпечної, непридушеної людини. Родяться і вмирають цілі покоління українців, будучи весь вік свій тільки будівниками чужих імперій, робочою, тягловою силою цих імперій, будучи тільки гарматним м'ясом у безконечних війнах то за Константинопіль, то за Середню Азію, то за Балкани, то за

Порт-Артур. **Хіба ж потрібні українському народові Константинопіль, Середня Азія чи Порт-Артур? Ми своїми кістками підмуровували столиці, в яких виставлено пам'ятники тим, які „розпшинали нашу Україну“.** Ми своїми руками риемо Біломорканали, „освоюємо“ Воркути, сибірські тайги. На нашому поті, на нашій крові ростуть міць, велич і слава не України, а „Империй Российской“, большевицької Москви, чи як у, минулому „Речі Посполитої“.

Де причина цієї нашої національної трагедії? Де корінь нашого багатовікового зла? Є тільки одна відповідь: причина нашої національної трагедії в нашій національній бездержавності, корінь усього нашого українського зла у тому, що ми українці, не маємо своєї незалежної національної держави, в тому, що ми, українці, не правимо самі собою, а що нами правлять чужинці.

Доки Україна не визволиться, доки український народ не побудує на своїй землі Української Самостійної Держави, доти він буде тільки погноєм для чужої сили і слави, доти він буде тільки погноєм для Москви чи других окупантів.

Нам, українцям, наша недавня історія дала дуже повчальну лекцію в цьому відношенні. В період 1917-20 рр. деяка частина нашого народу вважала, що „демократична“ „соціалістична“ Росія не буде гнобити українського народу, що в „соціалістичній“ Росії Україна дістане всі її належні права. Причиною підневільного становища України ця збаламучена ворогом частина нашого народу вважала тільки російський царвзм, а не імперіялізм Москви взагалі. Що ж показалося? Показалося, що із заміною царського режиму большевицьким, шбито соціалістичним, у підневільному становищі України нічогосінько не змінялося. Москва як гнобила нас до 1917 р., так і гнобить досьогодні. Український народ як страждав у царській Росії, так і страждає в большевицькому СССР. Від того, що московські большевики створили т. зв. УССР, підневільне становище України ні трохи не змінялося. Український народ як не мав ніяких прав у царській Росії, так і не має їх в сьогоднішній УССР. Ця т. зв. УССР є нічим іншим, як тільки однією із „союзних“ губерній московсько-большевицької імперії. У відношенні до України, як і у відношенні до всього світу, Москва була і є імперіялістичним хижакком, поневолювачем. І, як показує історичний досвід, в які кольори, в які „прогресивні“ і „демократичні“ ідеї вона не одягалася б, у ній завжди залишається її хижачька, загарбницька натура. У відношенні до України московський імперіялізм завжди був і є нашим найбільшим, найдотішим ворогом, нашим ворогом номер 1.

Ця лекція історії неможе бути не засвоєна українським народом. А висновок з цієї лекції такий: щоб поклясти край своїм стражданням, щоб захити врешті вільним, гідним людей, життям,

Інському народові треба боротися за відокремлення України від Москви, за побудову на українських етнографічних землях Української Самостійної Держави. Тільки відокремившись від Москви, тільки викинувши з України московських загарбників у їхній вбогий московський барліг, тільки побудувавши свою незалежну національну державу, український народ зможе захити врешті вільним, гідним людей, життям. Тому то боротьба ОУН за відокремлення України від Росії, за побудову Української Самостійної Соборної Держави є боротьба за найкращі, найрізніші інтереси українського народу, за найжиттєвіші інтереси України. Цю правду хай собі добре і глибоко затамать кожен українець і кожна українка.

Борючись за Українську Самостійну Соборну Державу, ОУН бореться за здійснення вікових прагнень українського народу, бореться за здійснення завітних мрій найкращих синів України, найбільших її патріотів — від Шевченка починаючи і на патріотах наших днів кінчаючи.

Не що інше, а виключно тільки національне визволення України, побудову Української Самостійної Держави мав на думці наш Великий Пророк, коли він у своєму натхненному, безсмертному „Заповіті“ кликав тодішні і всі майбутні покоління українського народу:

„..... вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою, злою кров'ю
Волю окропіте“;

або коли він учив:

„В своїй хаті — своя й правда,
І сила, і воля...“

Не що інше, а виключно тільки Українську Самостійну Державу мав на думці Великий Каменярь Галичини і патріот усієї України Іван Франко, коли писав:

„Та прийде час, і ти вогнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, впережешся Бескидом,
Покоташ Чорним Морем гомін волі
І глянеш як хазяїн домовитий,
По своїй хаті і по своїм полі“;

або коли він кликав:

„Не пора, не пора, не пора
Москалеві й ляхові служити,
Довершилась Україні кривда стара,
Нам пора для України жити“.

А чим же іншим, як не найчистішим патосом служіння справі

і визволення власного народу, як не патосом боротьби за Самостійну Україну і безмежним гнівом до всіх зрадників України сповнені оці слова Лесі Українки:

„Будь проклята кров ледача,
Не за рідний стяг пролита“.

І до якої нахабности, до якого цинізму доходять московські душители, коли вони збираються переконувати український народ, що і Шевченко, і Франко, і Леся Українка були нібито проти незалежності України, що вони нібито були за таку „союзна“ з Москвою державу, як сьогоднішня т. зв. УССР, яка на ділі є тільки безправною, жорстоко гнобленою колонією більшовицької Москви!

Та не чужиницьким загарбникам — московським нахабам-імперіялістам учити український народ, як він має розуміти Шевченка, Франка чи Лесю Українку. Український народ, мабуть, краще за всяких московських шовіністів уміє сам читати і розуміти „Кобзар“ Шевченка чи „Не пора“ Івана Франка. Краще, мабуть, за всяких московських нахаб український народ знає, що „Кобзар“ Шевченка — це не тільки „Тополя“ чи „Причина“. Український народ знає, що Шевченко написав теж „Великий Лях“, „Суботів“, „Розриту могилу“. І в них поет, болючи долею України, закутої в московські кайдани, проклинає Хмельницького за його союз з Москвою, що став могилою незалежної Української Козацької Республіки. Український народ знає теж, що ніхто інший, а саме Шевченко пригадував йому, як це ми в обороні нашої незалежності перед московськими загарбниками „скородили списами московські ребра“. Український народ уже теж вспів переконатися, що більшовицька Москва нічим не ризнитья від колишньої царської Москви.

Борючись за Самостійну Україну, ОУН з'являється переємником і продовжувачем тієї визвольної боротьби, що її в найновішу добу відроджений український народ розпочав ще з кінцем XIX і на початках XX ст. ст.

На шлях активної боротьби за Самостійну Україну в найновішу добу нашої історії відроджений український народ станув ще з кінцем XIX і початком XX ст. ст. Вже тоді в Україні під Росією виникли такі визвольні революційні підпільні організації, як „Братство Тарасівців“, Революційна Українська Partія (РУП), Українська Народна Partія (УНП). Всі вони боролися проти царської Росії за побудову Самостійної Української Держави. Провідником РУП і УНП був перший великий самостійник-революціонер України, харків'янин Микола Міхновський.

„Братство Тарасівців“, що повстало в 1891 р. серед східноукраїнської студентської молоді Полтавщини, Харківщини і Київщини, у своєму „Визвольні віри молодих українців“ писало:

Життя українського народу доводить нам, що Україна була, і буде завжди окремою нацією. Як кожна нація, так і українська потребує національної волі. Ми бажаємо такої відміни сьогоднішніх обставин, щоб при ній був вільний розвиток і цілковите задоволення національним, соціальним і політичним потребам українського народу“.

РУП повстала на Лівобережжі в 1900 р. Творець і провідник РУП Микола Міхновський писав у програмівій брошурі РУП „Самостійна Україна“:

„Державна самостійність є головною умовою існування нації. Ми виходимо на історичну арену, і або побідимо, або вмеремо. Ми не хочемо бути довше євнухами, не хочемо довше зносити панування чужинців, не хочемо довше зневаги нашої землі.

...ми виписали на своєму прапорі: Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від гір карпатських аж по кавказькі“.

В 1902 р., після розпаду РУП, що стався в результаті розкладу частини її членів ідеями інтернаціоналістичного соціалізму та всеросійського федералізму, Микола Міхновський утворив УНП. В „Десяти заповідях УНП“ говориться:

„Одна, єдина, неподільна від Карпатів аж до Кавказу, самостійна, вільна Україна — оце національний і всеукраїнський ідеал. Нехай кожна українська людина тямить, що вона народилася на світ на те, щоб здійснити цей ідеал.

Усі люди твої брати, але москалі, ляхи — це вороги нашого народу, поки вони панують над нами і визискують нас.

Усюди і завсіди уживай української мови. Хай ані дружина твоя, ані діти твої не поганять твоєї господині мовою чужинців-гнобителів.

Не вбивай України своєю байдужністю до всенародних інтересів.

Не робись ренегатом-відступником.

Не окрадай власного народу, працюючи на ворогів України.

Не бери собі дружини з чужинців, бо твої діти будуть тобі ворогами; не приятелюй з ворогами нашого народу, бо тим додаєш їм сили і відваги; не накладай укупі з гнобителями нашими, бо сам зрадником будеш“.

В передовій підпільної газети „Самостійна Україна“, Нр. I, з м. вересня 1905 р., М. Міхновський писав:

„Виступаючи в інтересах широких українських мас, дбаймо, щоб сам народ, власними силами виборів собі Самостійну Україну, бо знаємо, що тільки під тією умовою ніхто не зможе знову запанувати над Україною, знову видерти всі землі, всі добра з рук українського демосу. Самостійна Україна має бути тою синтезою, тим великим, повним глибокого змісту словом, у якому зосередяться всі думки й бажання рабів, зневажених, щоб стати гідними, всіх українців, щоби стати людьми-громадянами всього світу“.

УНП веда революційну роботу серед молоді, серед українсько-

селянства, робітництва і інтелігенції. В 1905 р., під час першої революції в Росії, УНП зорганізувала революційні виступи українського селянства проти російського панування в Україні. В цей час УНП заявляла: „Ми йдемо до оружного повстання за визволення українського народу від національно-економічного рабства“. При УНП існувала терористична група „Оборона України“. В 1904-5 рр., У зв'язку з святкуванням Москвою 250-річчя Переяславської угоди і роковин Полтавської битви, „Оборона України“, висадила в містах України цілий ряд московсько-царських пам'ятників.

ОУН з'являється теж переємником і продовжувачем кращих традицій таких підпільних визвольних організацій, що виникли і діяли в УССР після 1920 р., як Братство Українських Державників (БУД) та СВУ, переємником і продовжувачем традицій УВО.

В рядах ОУН під керівництвом С. Бандери борються десятки тисяч українських селян, робітників та інтелігентів, українська селянська, робітничка і інтелігентська молодь, українські чоловіки і жінки, українці західних і східних областей. Всі вони вступили в ОУН, щоб тут, в лавах визвольної революційної організації виконати свій священний патріотичний обов'язок: організовано під єдиним революційним керівництвом боритися за визволення України. Найвищими своїми гаслами члени ОУН мають: „Злобудеш Українську Державу, або загинеш у боротьбі за Неї“ і „Добро українського народу — найвищий наказ!“.

ОУН є найрідніше дітище українського народу, кість від його кісті, кров від його крові. Сьогодні ОУН виконує почесну роллю бойового авангарду і керівника визвольної боротьби українського народу.

Щоб закрити цю правду перед частиною українського народу, щоб баламутити українські маси і таким чином відтягати їх від визвольної боротьби, большевицькі гнобителі пускають у хід безгранично цинічну і підлу брехню про нібито агентурність ОУН, про „українсько-німецьких націоналістів“. Та даремні ваші зусилля, московські кати! Український народ уже чув, як німецькі окупанти називали ОУН „агентурою большевицької Москви“. Український народ знає, що обвинувачування ОУН в агентурності — це прийом кожного з окупантів, до якого вони примушені вдаватися, будучи неспроможними знайти проти неї хоч би один справний, серйозний аргумент. Український народ добре знає, що ОУН служить тільки його інтересам, тільки справі визволення України. Це він бачить власними очима щодня протягом уже 20 років.

ОУН репрезентує єдиновірний і національно здоровий світогляд. З хвилиною виходу ОУН з її єдиновірним і національно-здоровим світоглядом на історичну сцену, прапоро боротьби за Самостійну Україну вперше в історії відро-

джені України опинився в певних і не хитких руках.

Основне в світогляді та ідеології Оун є її вчення про націю та національну державу.

Ми, націоналісти, вважаємо народ за найвищий і найміцніший тип людської спільноти, за органічне явище людського світу. Народи існували завжди дотепер і будуть існувати завжди в майбутньому. Народи є головними „дійовими особами“ історії, її підметами. Історія світу в її міжнародному розрізі є в першу чергу історією боротьби народів між собою, історією боротьби національних інтересів. Суспільні класи завжди діють тільки в рамках окремих народів. Суспільний, класовий момент у відношенні до моменту національного завжди відігравав і відіграє підрядну роль. Люди завжди готові боротися і вмирати в першу чергу за свої національні інтереси — за свою національну волю і незалежність, за свою національну могутність і славу. Досвід історії останніх десятиріч показує, що немає ніякої міжнародної класової солідарності. Большевицька, нібито пролетарська, Москва веде таку ж російську імперіалістичну політику, як і царська Росія. Московські большевики так само силою загарбали Україну, як і царська Росія. Вони теж так само, як царська Росія, в інтересах Москви експлуатують і русифікують українські працюючі маси. Московський, нібито пролетарський уряд так само гнобить український народ, як колись його гнобив російський поміщицько-царський уряд. Західно-європейські соціалісти теж ведуть таку політику, яка відповідає в першу чергу інтересам їхніх країн, їхніх народів, і цілком не оглядаються на те, наскільки ця політика відповідає інтересам пролетаріату других країн. Комінформ, чи колись Комінтерн, є тільки знаряддя імперіалістично-російської політики большевицької Москви. Ідеї „міжнародного братерства“, „міжнародної класової солідарності“ большевицька Москва використовує тільки як прикриття своєї шовіністично-російської імперіалістичної політики.

Існування народів, їхній розвиток лежить у найвищих інтересах всього людства. Саме завдяки існуванню окремих народів з усіми їх національними особливостями, людська культура може сьогодні так пишатися своїм багатством і різноманітністю. Тому теж в інтересі людського поступу є зберігати народи, створювати умовини для якнайповнішого їхнього розвитку, а не їх знищувати. Московські большевики, загрожуючи повним політичним, культурним, а то й фізичним знищенням поневоленим ними народам, з'являються лютими ворогами не тільки даних народів, але й людського поступу в цілому, людської культури взагалі.

Як показує досвід усієї історії, і особливо досвід історії українського народу, найкращі умовини для всебічного свого розвитку народ може мати тільки у власній незалежній національній державі. Тому поневолений народ завжди повинен

боротися в першу чергу за своє національне визволення. Не побудувавши своєї незалежної національної держави, народ не може розвиватися, він нидіє, вмирає живучи. Не визволившись національно, народ не може теж ніколи визволитися соціально. Тому ОУН бореться за Українську Самостійну Державу і за систему вільних національних держав усіх народів світу.

Як уже вище сказано, з хвилиною виходу на сцену української історії ОУН з її єдиновірним і національно здоровим світоглядом, прапор боротьби за Самостійну Україну вперше опинився в надійних руках. ОУН — це не колишні східно-українські соціалісти-революціонери чи соціал-демократи, які, навіть проголосивши самостійність Української Народної Республіки, ще часто хиталися у своїх самостійницьких поглядах. Так дуже на цих партіях тяжіли розкладові з національного погляду ідеї інтернаціоналістичного соціалізму та всеросійського федералізму. ОУН рішуче відкинула всі невірні, видумані й отруйні з національного погляду інтернаціоналістичні й федералістичні теорії. Це дозволяло їй піднести прапор боротьби за Самостійну Україну на небачену дотепер висоту.

ОУН бореться за справедливий і передовий, справді народний лад в Україні і в усьому світі, вона має найпередовішу в світі програму боротьби.

Головні ідеї, що лягли в основу програми ОУН, такі:

- Українська Самостійна Соборна Держава без поміщиків, капіталістів та без большевицьких вельмож, емведистів та інших партійних паразитів;
- система вільних національних держав усіх народів, яка єдина дасть справедливую розв'язку національного і соціально-го питання в цілому світі;
- знищення імперіялістів і імперій, що в них один пануючий народ поневолює культурно і політично та визискує економічно інші народи;
- будова такої влади в незалежній Українській Державі, яка своїм найвищим обов'язком вважатиме служіння інтересам народу, а не своїм імперіялістичним плянам;
- знищення большевицької експлуататорської і кріпацької колгоспної системи, допущення індивідуального землекористування;
- національно-державна власність у великій промисловості та кооперативно-громадська — у дрібній;
- участь робітників у керівництві заводами, у прибутках підприємств, загальний 8-годинний робочий день, вільна праця, вільний вибір професії і місця праці, свобода профспілок, знищення стахановщини, соцзмагань та всіх інших форм фізичної експлуатації робітників;

- національно-державна організація великої торгівлі, громадсько-кооперативна і приватна дрібна торгівля;
- повне забезпечення всіх працюючих на старість та на випадок хвороби чи каліцтва;
- свобода друку, слова, думки, переконань, віри і світогляду;
- рівність усіх громадян України, незалежно від їх національності, в державних та громадських правах і обов'язках.

Програма ОУН повстала на основі безпосереднього досвіду членів ОУН у їхній революційній роботі серед мас усієї України. Вона відображає бажання і потреби всіх клас і суспільних прошарків українського народу. Разом з цим її значення далеко переростає межі самої тільки України. Будучи здоровою синтезою сучасних найпередовіших ідей соціально-економічних та ідей національних, вона являє собою передовий політичний документ і у всесвітньому масштабі. Лише система вільних національних держав усіх народів світу є тією формою міжнародного ладу, яка найкраще відповідає, з одного боку, інтересам і прагненням окремих народів, і з другого боку, інтересам справжнього міжнародного співробітництва. Також лише побудова безкласового суспільства, опертого на принцип національно-державної і громадсько-кооперативної власності на основні знаряддя і засоби виробництва в галузі економічній та на принцип справжньої, не большевицької демократії в галузі внутріполітичного устрою окремих держав, — є тією формою внутрішнього ладу окремих народів, що єдина здібна вивести їх з теперішньої кризи і хаосу на шлях здорового розвитку. Саме ці ідеї становлять стрижень програми ОУН.

Борючись за справжнє визволення України, а теж змагаючи до того, щоб визвольну боротьбу українського народу оперти на найпевнішу підставу. ОУН розраховує в першу чергу на сили українського народу.

Один з законів історії такий: поневоленому народові справжньої незалежності ніхто не принесе в подарунку, поневолений народ мусить собі незалежність вибороти самий, вибороти власним зусиллям, власною кров'ю. Цю правду історії непотрібно, мабуть, нікому доказувати, ця правда для кожного є напевно зрозуміла сама собою. І тому то ОУН у своїй боротьбі за Самостійну Україну орієнтується в першу чергу на власні сили українського народу. Основною силою, за допомогою якої ОУН хоче побудувати Українську Самостійну Соборну Державу, вона вважає український народ, українські народні маси на Українських Землях.

В плані визвольної боротьби народ являє собою силу тоді, коли він: 1) є національно свідомий, тобто тоді, коли він, як сказав Шевченко, знає „хто він? яких батьків? ким, за що закутий?"; 2) має міцну і широкую визвольну організацію, здібну

cdvr.org.ua

вести його на штурм держави-окупанта; 3) є об'єднаний довкола своєї визвольної організації; 4) безперервно перебуває в стані активного спротиву проти окупантів; 5) кожночасно є готовий піднятися на остаточну розправу із своїми гнобителями. Безпосередньою метою боротьби ОУН є саме творити і постійно розбудовувати серед українського народу оці елементи його сили:

а) поширювати і поглиблювати національну свідомість українських мас; б) всебічно розбудовувати свою революційну організацію, т. зв. поширювати її територіяльно і вирощувати високоякісні революційні кадри; в) організувати активний спротив проти більшовицьких гнобителів на всіх ділянках життя, а теж самій безпосередньо вдаряти по окупантах, щоб таким чином розхитувати їхню міць; виховувати народ в дусі необхідності остаточної збройної розправи з гнобителями, всебічно підготовлятися до такої розправи. Йдучи по цій лінії, ОУН під керівництвом С. Бандери ніколи, ні в яких умовах не відступає з Українських Земель, ніколи не покидає українського народу, а завжди намагається організувати активну протиокупантську боротьбу, хоч би це коштувало її навіть найбільших жертв.

Нам, націоналістам-революціонерам, можуть сказати: це все правильно, но коли не буде сприятливої нагоди для визволення, коли не буде, нпр., війни, то ледве чи вдасться українському народові перемогти в його визвольній боротьбі. Цим людям відповідаємо: те, що український народ у своїй визвольній боротьбі без сприятливої нагоди не зможе перемогти, є вірне тільки до певного моменту, а іменно, тільки до тієї хвилини, доки ввесь український народ не підніметься на визвольну боротьбу. Коли ввесь український народ підніметься на визвольно-революційну боротьбу, тоді ніяка сила не зможе втримати його довше в неволі. Не так то легко втримати 40-мільйоновий народ в ярмі, коли він проти цього ярма бореться усіми своїми силами. Це — по-перше. А по-друге: а якщо навіть заіснує сприятлива нагода для визволення, якщо, нпр., вибухне війна, в результаті якої пічне валитися ССРСР, — і якщо на цей час український народ не буде відповідно підготовлений до визволення, і якщо в цей час на Українських Землях не буде кому піднести прапор Самостійної України, — то чи ця сприятлива нагода сама собою дасть нам перемогу? Кожному повинно бути ясно, що ні. 1917 рік в Україні є для нас прекрасною лекцією в цьому відношенні. Тоді Україна мала просто неповторно сприятливу нагоду для визволення. А проте не визволилася. Чому? Тому, що до цього наш народ не був підготовлений: Тому, що в період до 1917 р. в Україні майже ще не було скількинебудь серйозної визвольної боротьби. В Україні в цей час була низька національна свідомість, не

то відповідно міцної визвольної організації, не було потрібних кадрів ні до визвольної боротьби, ні до державного будівництва — коротко кажучи, не було того всього, що для визволення є конечно потрібне. Ведучи безперервну активну визвольну боротьбу, розбудовуючи всі переаховані вище елементи сили народу, ОУН тим самим створює всі необхідні передумови для того, щоб якнайближчий сприятливий момент для нашого визволення не був українським народом прогайнований, як у 1917 р., а був ним успішно використаний. Без такої безперервної активної боротьби, без розбудови своїх визвольних революційних сил український народ не визволиться навіть у найсприятливішій для цього обстановці. В умовинах СРСР активну визвольну боротьбу можна вести виключно тільки методами підпілля і партизанки. Тому теж ОУН цими методами й бореться.

Концепція власних сил є абсолютно правильна концепція. За таку мусять її визнати кожний думячий українець, кожна думяча людина взагалі. Коли ж ми інколи зустрічаємо таких людей, які недовірливо похитують головами, чуючи про те, що ми в нашій боротьбі розраховуємо в першу чергу на власні сили народу, то ми впевнені в тому, що основною причиною цієї недовірливості є брак відваги в тих людей на таку боротьбу стати. Не маючи відваги самим на таку боротьбу стати, вони, ці люди, звичайно, тільки й можуть похитувати недовірливо головами.

Так, наша концепція власних сил — відважна концепція. Але ж визволення України може прийти тільки в результаті важних концепцій, тільки в результаті відважної боротьби українського народу. Без відваги без відважної боротьби ще ніколи не повстала ні одна держава, ще ніколи не визволився ще ні один народ. Концепція власних сил вимагає, щоб десятки і сотки тисяч українців посвятили себе, все своє життя визвольно-революційній боротьбі, щоб тисячі українців посвятили себе і все своє життя справі розбудови визвольних сил українського народу. На те, річ певна, треба відваги. Та хто думає, що український народ зможе визволитися, не здобувшись на найбільшу, — просто відчайдушну відвагу, той повний невіжа в історії, той повний невіжа в законах життя народів. Не здобувшись на таку відвагу, на яку лише людей стати, не виставивши багатотисячної армії відчайдушних відважних революціонерів, які, погорджуючи невольничим життям, всі свої сили віддали б справі визвольної боротьби, не піднявшись усією своєю масою на таку відважну боротьбу, — український народ буде довіку волочити кайдани.

Ми, націоналісти-революцери, таку відвагу маємо. Завдяки

дівлязі своїх кадрів іти на найважчу навіть боротьбу ОУН вросла на таку силу, якою вона сьогодні є. Коли б не безмежна відвага кадрів ОУН, то вона цього року не святкувала б 20-річчя свого існування: вона вже була б давно розбита. Ми вірямо теж, що в Україні знайдуться не тільки тисячі, але й мільйони відважних чоловіків і жінок, юнаків і юначок, які підуть разом з нами. Ми підемо разом єдиною, мільйонною армією відважних, підемо хоч би проти всього світу. І в нашій боротьбі ми переможемо. В цьому ми зацвняємо всіх недовірків-боягузів. Хто ж в Україні не має відваги включитися в наш похід, хто боїться відважної боротьби за свою волю, той таки вже вродився на те, щоб рабом умирати.

У своїй революційній боротьбі проти окупантів ОУН є безстрашна, її змагання за Самостійну Україну сповнені найвищим героїзмом і фанатизмом, безприкладною ідейністю і духом самопожертви.

20-річний шлях ОУН безприкладно славний і героїчний. У своїй боротьбі з ворогами ОУН не знає перемиря. Протягом усього періоду свого існування ОУН безперервно атакує тисячкратно сильніших за себе окупантів на те, щоб постійно надшарпувати їхні сили, розхитувати, заналювати їм ґрунт під ногами, завдавати їм утрат, на те, щоб окупанти знали, що Україні їм ніколи не покорити і не втримати довго в своїх руках. Своєю боротьбу ОУН веде серед постійних жорстоких переслідувань з боку загарбників, серед нечуваного терору, серед неймовірних труднощів підпілля і партизанки. У цій своїй боротьбі ОУН склала величезні жертви в людях. Сотні членів і симпатиків ОУН загинули на польських, німецьких і большевицьких шибеницях, в німецьких і большевицьких концтаборах, від розстрілів усіми окупантами, тисячами гинули в безпосередній повстанській і збройній підпільній боротьбі, тисячами і десятками тисяч каралися в польських, румунських, угорських, большевицьких і німецьких тюрмах. Тільки за останні роки повстанської і підпільної визвольної боротьби проти німецьких і московсько-большевицьких загарбників загинуло кільканадцять тисяч членів і симпатиків ОУН. Сьогодні тисячі членів і симпатиків ОУН мучаться в большевицьких тюрмах і концтаборах, на засланнях. Члени ОУН і українські повстанці ворогові в полон не здаються: вони полону не визнають. Українським революціонерам-членам ОУН прихотилося витримувати найжорстокіші тортури мвд і мтб, гестапо, польської і малярської поліції, румунської сігуранци. Ці тортури вони завжди зносили мужньо, по-геройськи, не зраджуючи таємниць Організації. В рядах ОУН є члени, які, будучи раніше в УВО, сьогодні мають уже більше як 20-річний стаж підпільної роботи. Жертви, ні тим більше труднощі ОУН

ніколи не лякають. Переслідуваний, постійно загрожений тюрмою, розстрілом, шибеницею, засланням, а в останній час постійно загрожений емведівською кулею, бачачи, як довкола нього постійно падають його друзі, український революціонер-член ОУН завзято і витривало стоїть на своєму революційному становищі, призначеному його Проводом, відважно і жертвенно виконує свої революційні обов'язки організатора і керівника народу в його визвольній боротьбі.

Що значить, колишнє большевицьке підпілля в порівнанні з теперішнім, 20-річним підпіллям ОУН! Що значило вести підпільну боротьбу в умовах царської Росії в порівнанні з тим, як це приходиться боротися ОУН в умовах емведівського ССРСР чи в умовах гітлерівської окупації! Члени ОУН не втікають з Воркути, ні не втікали з Осьвенціма, як колись з Сибіру втікав Сталін, — не втікають, бо їх, коли вони попадуть в руки своїх ворогів, трохи краще пильнують большевицькі опричники ніж колись большевицьких підпільників пильнувала царська поліція; не втікають, бо большевики у здушуванні визвольної боротьби перевищили все, що найбільш кривавого і злочинного знала дотепер історія. Не пишуть теж члени ОУН у большевицьких тюрмах чи Воркутах про „Розвиток політики гноблення і експлуатації большевицькою кліюю працюючих мас ССРСР“, як колись на засланні Ленін писав про „Розвиток капіталізму в Росії“. Дещо інший режим на сьогоднішніх большевицьких засланнях, ніж як це воно було колись в царській Росії. Яким натягнутим, яким блідим в порівнанні з боротьбою ОУН є той ореол, що ним большевицькі душители намагаються оточити своє колишнє підпілля. Ні тепер немає в світі, ні не було ніколи в історії другої такої революційної організації, яка мала б такий героїчний шлях, як його має ОУН.

У своїй дотеперішній боротьбі ОУН завоювала успіхи, що мають першорядне значення для справи визволення України. Спираючись на ці завоювання ОУН, український народ може з вірою дивитися у своє майбутнє.

До 20-тих роковин свого утворення ОУН підходить з успіхами, що мають першорядне значення для української визвольної справи. Щоб їх повні і всебічно висвітлити, треба товстого тому. Ми тут коротко вкажемо на найважливіші з них.

В Західній Україні, в результаті ідейного розгрома большевицьких агентурних партій, інтернаціоналістично-соціалістичних поглядів, хвилевого советофільства та опортуністичних теорій українських національних легальних партій, ОУН глибоко вкорінила ідеї українського революційного націоналізму. Від кільканадцяти років ці ідеї панують тут неподільно. Багато, особливо, в останні роки, ОУН теж зробила в напрямі поширення своїх ідей-

їх впливів у східно-українських областях і в усьому ССРСР.

На основній території своїх дій ОУН розбудувала широку і міцну підпільну організацію. Цієї організації не зміг знищити ні один з попередніх окупантів, ні сьогодні не можуть знищити московсько-більшевицькі гнобителі. Підпільна організація ОУН густо сіткою охоплює велику частину України. Підпільні клітини ОУН є в тисячах населених пунктів цієї території, існує цілий ряд проводів територіяльних організацій ОУН.

За час своєї 20-річної боротьби ОУН виростила великий загін високоякісних професійних революціонерів, готових і здібних боротися за права українського народу в яких би то не було умовах. Цей загін професійних революціонерів — одна з найважливіших запорок визволення України.

Ведучи безперервну боротьбу проти окупантів, ОУН постійно намагалася цю боротьбу поширювати, свій наступ скріплювати. І в період німецько-польської війни в 1939 р., і в період німецько-більшевицької війни в 1941 р. на основній території своїх дій ОУН розгортала повстанську боротьбу. В період німецької окупації України ОУН зорганізувала УПА і розгорнула масову повстанську боротьбу проти німців майже на половині території України. Коли на зміну німецьким, прийшли знов московсько-більшевицькі окупанти, — ця боротьба в 1944 році ще більше поширилася. Визвольно-революційна боротьба ОУН, і особливо ОУН і УПА в період від 1942 р. аж досьогодні, — це найславніша сторінка історії останніх десятиріч. На неї з горлістю дивляться і дивитимуться всі українські покоління. Завдяки ОУН в період другої імперіалістичної війни український народ виступив не тільки в ролі постачальника гарматного м'яса для армій своїх гнобителів, не тільки в ролі страждаючої, безборонної жертви імперіалістичного розбою, але і в ролі активного борця за свої національні права, але й в ролі господаря своєї землі і своєї долі.

Два рази впродовж дотеперішньої своєї боротьби ОУН приступала до будівництва незалежної Української Держави. Восени 1938 р. ОУН виступила як головна сила державного будівництва на Закарпатській Україні. 30 червня 1941 р., після вибуху німецько-більшевицької війни, ОУН, висловлюючи прагнення українського народу до незалежності, всупереч плянам німців, створила незалежний український Уряд — Українське Державне Правління і проголосила у Львові відновлення незалежної Української Держави на всіх Українських Землях. Цей акт мав величезне політичне значення.

В результаті дотеперішньої боротьби ОУН і УПА, дуже поглибилася і поширилася національна свідомість українських мас на всіх Українських Землях. Ця боротьба теж значно зреволюціонувала українські маси, особливо в Західній Україні.

Від 1939 р. і досьогодні ОУН під керівництвом С. Бандери є єдиною організованою і активно діючою самостійницькою силою українського народу на Українських Землях. Коли український народ в період від 1939 р. і досьогодні веде активну боротьбу за свої права, коли окупантам не тільки не вдається святкувати повної перемоги над українським народом, але ще й приходиться дорого платити за своє панування над Україною, коли український народ посувається вперед у своїй визвольній боротьбі, — то це виключно тільки завдяки тому фактові, що в Україні існує і діє ОУН під керівництвом С. Бандери. І в тому, що ОУН встоялася у своїй дотеперішній боротьбі, і що, в наслідок цього, окупантам не вдалося політично обезголовити українського народу, — один з її найбільших успіхів, що з ням вона підходить до 20-тих роковин свого утворення.

ОУН виростила новий тип української людини. Ця людина має новий спосіб думання, — не рабський, „малоросійський“ чи советський, а патріотичний український, ця людина має нову вдачу — не вдачу покійного раба Москви чи Варшави, а вдачу героїчного, фанатичного борця за справу визволення власного народу, за справу визволення України.

Довговікова неволя глибоко скалічила українських людей. Українські люди часто затрачували почуття своєї національної окремішності і свою національну неволю вони вважали за нормальний стан свого національного існування. Довговікові знущання приводили українських людей до утрати почуття національної гідності, до покійності супроти гнобителів. Замість ставити спротив загарбникам, українські люди старалися часто запобігати в них ласки. Їм вислугувувати, лакействувати перед ними. В національному відношенні український народ у щораз значнішій своїй частині ставав тільки мільйонною масою рабів — темних, визискуваних, несвідомих ні свого національного „я“, ні свого підневільного становища, зляканих, пасивних щодо своєї національної долі, байдушних щодо долі України. Тому теж справі відродження вдачі українських людей, їх способу думання ОУН завжди надавала якнайбільшого значення. Боротьба за нову українську людину — за тип високо національно свідомого українського патріота, за тип відважного борця за визволення України — завжди була в центрі уваги ОУН. ОУН розуміла, що не повівши боротьби за переродження душі української людини, нічого й думати про наше національне визволення.

Боротьба за нову українську людину дала прекрасні результати. Така нова українська людина сьогодні в Україні є і діє. На місце несвідомих безвольних рабів Москви чи Варшави со-

Тоді в Україні вже появилися свідомі українські патріоти, появилися люди, які борються і вмирають не за кого іншого, а тільки за Україну, люди, які в ім'я добра України, в ім'я її визволення є готові на все.

В протилежність до того, як це воно було до першої світової війни, на основній території дій ОУН, а теж і поза нею, мільйони українських людей вже розуміють, що священним обов'язком кожного українця є боротися тільки за Українську Самостійну Державу, тільки за інтереси України. Ці мільйони вже розуміють, що тільки в Українській Самостійній Державі український народ зможе захити гідним людей життям. Те, про що колись говорилось в „Десяти заповідях УНП“, керованій Міхновським, на значній території України стало вже дійсністю: тут уже майже кожна дитина знає, що вона вродилася на світ на те, щоб боротися за Українську Самостійну Державу.

На базі відродженого українського патріотизму українських людей, на базі їхньої високої національної свідомості ОУН виховала той тип фанатичного борця за Самостійну Україну, що його сьогодні репрезентують українські революціонери і повстанці, виховала той тип активного і завзятого патріота, що його сьогодні ми бачимо серед усіх тих українських людей, які активно підтримують підпільну і повстанську боротьбу чи в усякий інший спосіб приймають у ній участь.

Найхарактернішим у нас, революціонерів і повстанців, є наша погорда для життя у кайланах, для життя придушених рабів, є наша кожночасна готовність на смерть в ім'я нашої священної ідеї — в ім'я Самостійної України. Ми до тієї міри погорджуємо життям невільників, ми до тієї міри ненавидимо наших ворогів, — а ворогів України ми ненавидимо глибоко, ненавидимо їх так, як тільки можна їх ненавидіти, коли добре знається і пам'ятається про кожний їхній явний і таємний злочин супроти України, — що ми не визнаємо полону: в безвихідному становищі ми стріляємося власними останніми кулями чи розриваємося останніми гранатами, а ворогам живими не здаємося. В ім'я добра нашої вільної революційної боротьби, в ім'я її успіхів ми кожночасно готові на найнебезпечнішу, на найважчу навіть роботу.

23 грудня 1932 р. у Львові під польською шибеницею стануло двох членів ОУН: Дмитро Данилишин і Василь Білас. За участь в експропріаційному наскоку на пошту в м. Городку польські загарбники засудили їх на кару смерті. Користаючи з останнього слова, Василь Білас заявив під шибеницею польським катом: „Мені не страшна ніяка смерть за Самостійну Україну, я готовий для неї на всяку жертву“. Він умер з гордим окликом: „Хай живе Самостійна Україна!“ Дмитро Данилишин сказав: „Вмирати за Україну мені не жаль, мені тільки жаль, що я не зможу вже більше за Україну боротися і для неї працювати“. Він рішуче

Відмовився просити в ляхів ласки.

Це були одні з перших героїв-членів ОУН. Це були одні з перших нових українських людей, за вирощування яких боролася ОУН. По них приходили щораз нові сотки і тисячі таких людей — юнаків і юначок, чоловіків і жінок. Всі вони не бояться смерті, всі вони поклялися ласки у ворога не просити, всі вони в ім'я Самостійної України готові на все.

Сьогодні в Україні вже є тисячі і десятки тисяч Біласів і Данилишинів. Одні тисячі в революційній боротьбі останніх років уже загинули. Дуже багато з них, не хочучи попасти живими в руки ворогів, у безвихідному становищі самі покінчили із собою. І ворог, як їх останні слова завжди від них чує: Хай живе Самостійна Україна! Смерть московсько-большевицьким загарбникам! Другі тисячі революціонерів і повстанців з такою ж погордою для невільничого життя і готовністю на смерть продовжують боротися.

Ми революціонери і повстанці, — фанатики боротьби за Самостійну Україну. В ім'я нашої Ідеї ми готові на найважче життя, на найбільші труднощі, в ім'я нашої мети ми ніколи не щадимо наших сил. Боротьбі ми віддаємо себе цілих. На шляху боротьби за Самостійну Україну нас ніщо не зможе знеохотити, заламати, викликати зневіру. Стоячи серед трупів тисячів наших поляглих друзів, ми не про відступ думаємо, не про капітуляцію, а про пімсту на ворогах. Ми готові вестя нашу революційну боротьбу хоч би не знати доки. Інтересам боротьби за Самостійну Україну ми посвячуємо все, що лише дорогого може бути в житті людини.

В одній з територіальних організацій ОУН працює друг Н. — член ще колишнього УВО, член ОУН від початку її існування — від 1929 р. Йому сьогодні вже поза 40 років. Коли його спитали чи він не потребує короткого відпочинку, друг Н. заявив: „Доки мене ще носять ноги, я не хочу стратити ні одного дня, щоб не працювати для України“.

Друг М. виконуючи важливу зв'язкову роботу, попала в руки ворога. Ворог захопив її з її першою, заledве кількамісячною дитиною. Молодій матері-революціонерці прийшлося рішатися: або поставити вище своє особисте, свою дитину, і залишитися разом з нею, або поставити вище інтереси боротьби і, щоб виконати доручення, пробувати втікати хоч би навіть без дитини. Для друга М., дитини Організації, було ясно, що вона може прийняти тільки одне рішення: на неї чекають її друзі, на її сили, на її працю чекає Україна і вона за всяку ціну мусить пробувати вирватися з рук ворога. Ще раз подивилася на дитину в пеленках, ще раз її поцілувала. Коли знялася в догідній обстановці, скочила з поверху крізь вікно на вулицю міста і... емедівські опрчники стратили свою злочиц. Друг М. знов опинилася на фронті революційної боротьби.

Таких людей виховала ОУН. Це є той тип української людини, який є найбільшою, найпекучішою потребою сьогоднішнього українського дня. І цей тип уже діє. В авангарді визвольної боротьби українського народу йде сьогодні тисяча армія революціонерів, єдиним гаслом яких є: „Здобути Українську Державу, або загинути в боротьбі за неї!“. Така армія революціонерів в історії відродженої України появилася вперше. І її виростила ОУН.

Тип нової, відродженої української людини живе і в мільйонній масі українського народу поза ОУН.

Ми бачимо цю нову українську людину серед тих тисячів українських матерей і батьків, які віддали Україні своїх синів і дочок, своїх дітей, часто не одне, а двоє, троє, четверо, — віддали Україні, посылаючи їх не до армій окупантів, а до ОУН і УПА. Ми бачимо цю нову українську людину серед тих тисячів українських жінок, чоловіки яких загинули в нашій визвольній боротьбі останніх років, серед тих українських жінок, матерей і батьків, які, навіть коли плачуть за втраченими рідними, то завжди теж горді з того, що їх сини, дочки чи чоловіки загинули не за Сталіна чи Гітлера, а за Україну, то завжди теж розуміють, що український народ, коли хоче визволитися, мусить піти на жертви. Ми бачимо цю людину в громадянці К., двох синів якої загинули в підпіллі і яка так відповіла повстанцям на висловлені їй слова співчуття: „Мої дорогі. Я мала не лише двох синів. Ви всі мої сини. Я знаю, за що мої сини загинули. Коли б я їх мала ще двох, я їх не жаліла б на цю боротьбу. Приходьте до мене. Я, хоч стара, буду вам допомагати чим зможу“. Ми бачимо цю нову українську людину в селянці Н., яка, стративши у нашій боротьбі своїх троє дітей, поблагословила в підпіллі і свою четверту дитину. Такі нові українські матері, українські жінки, українські батьки.

Нову, відроджену українську людину ми бачимо серед тих громадян — чоловіків і жінок, хлопців і дівчат, які, незважаючи на загрозу тюрми, заслання, страти майна, відважно співпрацюють з підпіллям: приймають підпільників, виконують доручення підпілля, допомагають матеріально, ведуть розвідку, тощо. Ми бачимо цю нову українську людину серед тих українських чоловіків і жінок, які, живучи легально, серед нечуваного терору і емведівського розгулу, гідно несуть ім'я українських патріотів, — пильно дбаючи, щоб не заплямувати його жодним протипатріотичним вчинком. Ми бачимо цю нову людину серед тих вивожуваних на заслання, які, заборотені озвірілим окупантом в закратовані ешелони, від'їздили із співом національно-революційних пісень, з протибольшевицькими окликами. Ми бачимо цю нову людину в громадянині К., який, зловлений емведистами, хоч і знав багато підпільних таємниць, не зрадив нічого. Йому емведівські опричники поламали ребра, проломили череп голови, поламали руки,

Одно не довідалися нічого. Опинившись в тюрмі, він тільки й цікавився тим, „як там з хлопцями“. Ми бачимо цю нову українську людину в молодому хлопчині, який з заслання, з Уралу, в своїй листі до рідних пише: „Мені тут дуже погано. Хочеться їсти і ні раз нема що. Робота важка. Ще й до того на кожному кроці москалі нас прозивають „бандитами“. Часто хочеться плакати. Але я не плачу. Не побачити москалям моїх сліз“.

Такі оці нові українські люди. Це не колишні несвідомі, залякани, забиті „малороси“, чи „русини“, що з ними, що хто хотів, те й міг зробити. Український народ у значній своїй частині — це вже не той народ, що був колись. Це відроджений народ, це народ патріотів — фанатичних борців за свої національні права, патріотів, що появилися на місце колишніх українців-рабів.

Слава українським матер'ям, батькам і жінкам, що віддали Україні своїх синів, дочок і чоловіків! Слава українським чоловікам і жінкам, юнакам і юначкам, які допомагають революційному підпіллю, не лякаючись ні тюрм, ні тортур, ні заслання!

У вирощенні тисячів нових українських людей — у вирощенні багатотисячної армії революціонерів-фанатиків, у переміні багатьох мільйонів українців з несвідомих рабів в активних і завзятих українських патріотів — величезної ваги завоювання ОУН. Це завоювання є найнадійнішою гарантією перемоги українського народу в його визвольній боротьбі.

* * *

20-річчя свого існування ОУН відмічає серед завзятої боротьби проти московсько-більшевицьких окупантів. Разом з ОУН, під її керівництвом, у цій боротьбі приймають участь мільйонні маси українського народу.

В якій обстановці проходить ця боротьба?

Експлуатація українського народу з боку московсько-більшевицької кліки дійшла до крайніх меж. В колгоспах, у фабриках і на заводах, в шахтах, на відбудовних роботах, на транспорті — скрізь непосильна праця. В той же час працюючі маси живуть у крайній нужді. Праця українського народу йде не на його потреби, а на імперіялістичні потреби большевицької Москви: на підготовку загарбання у найближчому майбутньому щонайменше всієї Європи. На ці потреби йдуть і всі багатства української землі: українське вугілля, залізо, хліб. Народ України продовжують тероризувати большевицька партія, мвд і мgb. Все сковане, придушене, скрізь — тюрма, донощики, емвелівський допит, заслання.

Значно прибрало на силі національне гноблення українського народу. Наново перецензуровуються історія України, історія ук-

раїнської літератури. Переслідуються діячі української науки, поети, письменники. Їм забороняється заторкувати минуле України, в якійнебудь мірі писати в національному дусі. Перецензуровуються шкільні підручники, перебудовуються програми навчання у школах. Все насичується російським шовіністично-імперіалістичним духом. В цьому дусі пишуть газети, літературні журнали, ведуться радіопередачі, виховується українська молодь в комсомолі, в армії. Хвиля московського імперіалістичного шовінізму розливається щораз ширше і щораз прибирає на силі.

Українська мова стає виключно тільки мовою українських колгоспників. Її остаточно виганяється зі шкіл, з наукової літератури, з усіх установ. В Західній Україні московські душители масово винищують українських патріотів, за бущо засуджуючи їх до багаторічного ув'язнення чи вивозячи на заслання. Тут, в Західній Україні, московсько-большевицькі окупанти взагалі ведуть себе так, як колись західно-європейські завойовники вели себе в африканських колоніях. Сваюоля, розгул емведівських бандитів прийняли тут нечувані форми. Відбувається кривава, по-московському жорстока і дика, розправа з українським вивольним рухом.

Коротко кажучи, сьогодні большевицька Москва взяла послелений курс на повне знищення України, як окремої національної країни, на повне знищення українського народу, як окремої національно-політичної і культурної одиниці. Всю свою практичну політику в Україні московсько-большевицькі окупанти ведуть у дусі колишнього ганебного указу царського міністра Валуєва, згідно з яким „нікакой України не било, нет і бити не может“. Хто з українців цього не бачить, той цілком сліпа з національного погляду людина. Сьогоднішню нашу національну трагедію видно на кожному кроці. Вона кричить до неба о пімсту тисячами передсмертних окляків українських повстанців і революціонерів, мордованих московсько-большевицькими душителями України, мільйонним стогоном українських працюючих мас, мільйонним гомоном чужої, неукраїнської, російської мови в Україні, сотками виполосканих з усякої історичної правди сторінок історії України, історії української літератури, прокльонами і терпінням соток тисяч вивезених, засуджених, придушених українських патріотів, плачем українських сиріт, українських жінок, чийх батьків чи чоловіків замордували московські кати, безмежною зневагою і потоптанням усіх прав 40-мільйонного європейського народу, зневагою і потоптанням прав нашої Української Землі. Цей кривк голосний, в мільйони разів голосніший за большевицьку пропаганду, що нею большевицькі душители хочуть заглушити голос розп'ятої України. Хто лиш має українське

серце і українську душу, той не може не бачити сьогоднішньої трагедії України. Хто ж з українців хотів би це все виправдовувати інтересами „побудови соціалізму“, то до нього треба переадресувати відомі слова Леніна, винятково в цьому відношенні правдиві: „Ніхто не винуватий в тому, що він родився рабом; но раб, який не льсте відпекується від стремління до своєї свободи, але й виправдовує своє рабство (перефразовуємо: наприклад, називає придушення України, знищування українського визвольно-революційного руху „будівництвом соціалізму“), такий раб є холоп і хам, що викликає законне почуття обурення, презирства і омерзіння“. Ті ж українські большевики, які вислугують окупантам і свідомо допомагають Москві душити український народ, — це найпідліші з підлих собаки, це зрадники, для кісток яких не може бути місця в Українській Землі.

В такій обстановці — в обстановці злочинного наступу московсько-большевицьких окупантів на український народ з метою повного його національного знищення — ОУН, закликає український народ усієї України, всіх українців західних і східних областей: піднімайтеся на боротьбу проти московсько-большевицьких гнобителів за національне існування України! Піднімайтеся на боротьбу за відокремлення України від Росії, за побудову на Українських Землях Української Самостійної Держави! Піднімайтеся на визвольну боротьбу, орієнтуючись на ОУН, керованою С. Бандерою, вступаючи в її ряди! Не преглядаймося безчинно, як большевицькі гнобителі нам, як народові, готують кінець! Не чекаймо без спротиву на нашу національну смерть!

Найкращих, найвідважніших патріотів усієї України ОУН закликає до боротьби в своїх рядах, закликає в революційне підпілля. ОУН кличе в свої ряди, в лави підпілля найкращих і найвідважніших патріотів з-поміж української інтелігенції усієї України, з-поміж українських селян і робітників. Україні потрібна багатотисячна армія відважних революціонерів. ОУН не вірить, що український народ неспроможний її виставити. ОУН вірить, що серед українського народу не бракує відважних патріотів, готових для України на все, патріотів, готових покинути дім, школу, батьків, легальне життя, щоб усі свої сили, всі свої здібності, все своє життя віддати визвольно-революційній боротьбі, справі визволення України.

Та фронт визвольної боротьби за Самостійну Україну не може обмежуватися тільки до підпілля. На цьому фронті повинні опинитися всі українські патріоти, весь український народ. Всі українські патріоти повинні: 1) активно і всебічно підтримувати українське революційне підпілля, українських революціонерів-підпільників, і 2) створювати якнайширший фронт

спору проти московсько-большевицьких окупантів, ставити спротив московсько-большевицьким загарбникам на всіх ділянках життя.

На фронті спротиву московсько-большевицьким окупантам повинен опинитися кожен український чоловік і жінка, кожна українська родина, кожна українська хата, всі українські селяни, робітники і інтелігенція.

• В чому повинен полягати наш спротив московським загарбникам? Що практично означає ставити спротив большевицьким гнобителям?

1. Скрізь і завжди говорити тільки по-українськи. В Україні повинно бути чути тільки українську мову. Всі українці повинні говорити тільки по-українськи, так само як росіяни говорять тільки по-російськи чи англійці тільки по-англійськи. Зокрема тільки по-українськи говорити в себе вдома, із своїми рідними та знайомими.

2. Боротися за права української мови в школах, особливо середніх і високих, в адміністрації, в усіх установах, в товариському житті. Боротися за ці права відважно.

3. Виховувати дітей в дусі українського патріотизму. Роз'яснювати дітям, що Москва — це ворог України, наш поневолювач, що обов'язком кожного українця є боротися проти московського панування в Україні, за Самостійну Українську Державу. Боротися з впливами большевицького комсомолу, большевицької школи, з впливами большевицької розкладової пропаганди на своїх дітей. Заборонити дітям вступати до молодіжних большевицьких організацій.

4. Скрізь серед українських людей активно сприяти розбудовуванню національної української свідомості, українського патріотизму.

5. Скрізь, де лише можливо, демаскувати брехню большевицької пропаганди, особливо ж большевицьку брехню щодо України і українського народу. Чим хто більше розуміє всю злочинність большевизму, тим більший його обов'язок в цьому відношенні.

6. Скрізь саботувати виконання большевицьких виробничих плянів, зривати ці пляни, не виконувати зобов'язань по соцзмаганнях, не ставати стахановцем, ушкоджувати чи знищувати большевицькі магазини, знищувати хліб, призначений на хлібоздачу державі. Саботаж стосувати на фабриках і заводах, у шахтах, на транспорті, в колгоспах, у всіх установах. Таким чином ми будемо надшарпувати економічну міць ворога — одну з найважливіших підстав його сили. Тихий індивідуальний саботаж — це засіб боротьби, доступний для кожного українця і українки. Він повинен бути відважно і широко стосований. Хай не вдаються

ворогові його пляни розбудови воєнної моці. Хай з труднощами вдається йому стати з України її багатства.

7. Таємно знищувати найзапекліших большевицьких вислужників з мвд, з адміністрації, сексотів, найзапекліших русификаторів України з-поміж росіян.

8. Шукати революційну літературу українського підпільного визвольного руху, читати видання ОУН і УПА, поширювати їх у відписах між своїми добрими знайомими. Листівки і заклики переписувати, хоч би навіть рукою, і таємно їх розповсюджувати в населених пунктах, по школах, кінотеатрах, тощо. Виконувати всі заклики і вказівки ОУН. Бути кожночасно готовим, щоб, коли прийде для цього сприятлива нагода, зо зброєю в руках стати до остаточної збройної розправи з московсько-большевицькими окупантами України на поклик ОУН під керівництвом С. Бандери.

Вся Україна від Тися по Кубань мусить покритися густою мережею опірних пунктів проти московсько-большевицьких гнобителів. Таким опірним пунктом проти панування большевицької Москви в Україні повинна стати кожна українська родина, кожна українська хата. Фронт боротьби проти московських загарбників в Україні мусить проходити не тільки по лінії підпільних кришок ОУН і УПА, не тільки по лінії революційних становищ українського підпільного руху, але й через кожную українську хату, через кожную українську родину. На фронті активного спротиву московським імперіалістам повинен опинитися кожен український селянин, робітник чи інтелігент, кожен український юнак чи юначка. Подем бою за Самостійну Україну мусять стати всі Українські Землі, а не тільки одна їх частина. Подем боротьби за Самостійну Україну мусять стати і Східно-Українські Землі. В рядах активних борців за Самостійну Україну мусять опинитися всі українські патріоти західних і східних областей. Тоді окупантам не вдасться зреалізувати їхні злочинні пляни щодо України. Тоді Україна буде врятована.

До всіх байдужих щодо долі України українських людей, що їх в Україні, особливо Східній, на жаль, ще доволі багато, ОУН кличе словами Міхновського: „Не вбивайте України своєю байдужістю до всенародних інтересів“. Це сором бути байдужим до долі свого народу, до долі своєї Батьківщини. Таких людей колись гнівно запитував Іван Франко: „І яке ж ти маєш право, черепино недобита, про своє спасення дбати там, де гине мільйон?“. Хіба ж можна бути байдужим, коли ворог нам, як народів, загрожує повним знищенням???

Хто ж сумнівається взагалі в доцільності будови українським народом Української Самостійної Держави, той, за влучним висловом Міхновського — евнух, національний кастрат, позбавлений найменшого почуття української національної гідності, визу-

тай ворогами з усіх українських національних почуттів. Є народи і народи. Є такі народи, як бельгійці, данці, голландці, шведи, норвежці, фіни і цілий ряд інших, для яких вигнання національно-державної незалежності не підлягає ніякій дискусії. Для цих народів це є питання в першу чергу їхньої національної гідності. І вони завжди, в кожному випадку, є за свою національну незалежність. Є теж такі народи, — та їх небагато, ми, українці, — єдині, „оригінальні“ в цьому відношенні, — як ми, які сумніваємося в доцільності самостійності України. І коли вище нами перераховані народи — це справжні, зрілі народи, то ми, українці, в значній своїй частині — національні євнухи, раби. Політика оглуплювання нас усіма окупантами дала свої результати. Ми сьогодні застановаємося над тим, над чим другі народи вже давно перестали застановлятися, ми сьогодні дискутуємо над тим, що для других народів вже давно є samozрозумілою акцією: державна незалежність є сьогодні для всіх народів догмою їхнього національного вірую. Та чь ті всі українці, що сьогодні сумніваються в доцільності Самостійної України, здібні взагалі мати якась національне вірую?

Немало зустрічається сьогодні в Україні таких патріотів, які хоч і розуміють весь трагізм нашого національного становища, проте сидять тихо і щонайвище тільки... мовчки страждають. Коли їх запитати, чому вони не ставлять активного опору большевицьким злочинцям, вони тільки безрадно розводять руками, мовляв: „немає сили. Проти мвд нічого не вдієш“. Цим людям ОУН заявляє: це не правда, що проти мвд не можна боротися. Найкращим доказом цього — українське підпілля. П'ять років мвд пробує нас розбити і йому невдається. Де є потрібна відвага, добра конспірація, відповідна ідейність — там і мвд з'мгб нічого не вдіють. Україні потрібна не наша розпука з приводу її трагедії, а наша активна боротьба проти окупантів. Доки ж то роля українських патріотів буде обмежуватися тільки до того, що вони будуть тільки „дивитись і мовчати та мовчки чухати чуби“ в той час, коли то „не сотні нас, а мільйони полян, дубів і деревлян Гаврилич (сьогодні треба читати: Цікіта Сергієвіч) гне...“. Ці люди мусять собі добре запам'ятати: їхня пасивність, їхня бездіяльність, їхнє саме тільки страждання є найважливішою причиною того, чому то мвд видається нібито непереможним. Над безвольною, пасивною масою не важко панувати, з такою масою легко собі дати раду. Коли б мвд мадо до діла не з мільйонами заляканих, тільки страждаючих, і в той же час цілком бездіяльних людей, з мільйонами активних, відважних борців, — воно ніколи не оточилось би німбом нібито непереможности.

На Сході Європи і в значній частині Азії височіє понура, кривава, обмурована мільйонами черепів своїх жертв, високо обве-

на кільчатою проволочкою, густо обставлена емведівськими штиками тюрма народів — Советський Союз. За тюремника в цій тюрмі Москва — не сьогоднішньої дати кат народів Сходу Європи і Азії. І в цій тюрмі закутий у кайдани велетнем лежить сороккількамільйоновий український народ. Лежить увесь скривавлений, увесь скатований, увесь в лахміттях, зморений голодом, знеможений каторжною працею, задурманений дурманом московської брехви, Большевицька Москва пильно нас карауляє. Вона наступила на нас своєю брудною п'ятою і душить. Вона віссядася мільйоноголовим паразитом у наше тіло і висмоктує з нас всю нашу кров, усі наші сили, всі наші багатства, всю працю наших рук.

Доки ж жити нам, сороккількамільйоновому народові, під московським караулом? Доки ж Москві мільйонноголовим паразитом сидіти на нашому тілі і пити нашу кров? Доки ж Москві кривавити нашу землю кров'ю найкращих синів?

Ворухнися велетень! В тебе сил не бракує! Ти ж — справді велетень! В тебе — сорок мільйонів синів і дочок! Доки ж тобі терпіти московського тюремщика над собою? Вслухайся в гомін світової історії наших днів: визволяються Індія, Цейлон, борються за своє визволення Індонезія, народи Індо-Китаю, визволюються кольорові колоніальні народи! Доки ж тобі жити білим європейським рабом в московській тюрмі народів — тобі, старому народові хоробрих русичів, народові волелюбного, відчайдушного козацтва? Доки ж тобі бути тільки велетнем-колодою, велетнем-паралітиком, а не велетнем-борцем? Піднімайся на боротьбу проти своїх московських тюремщиків — за своє національне існування, за всі належні тобі національні, соціальні і людські права! Пробуй рвати свої кайдани! Наганяй страх своїм тюремщикам! Сил для цього в тебе вистачить! Ти мусиш тільки вірити в себе, в своє прекрасне, вільне майбутнє! Піднімайся на боротьбу за Українську Самостійну Державу, на боротьбу в рядах і під прапорами ОУН під керівництвом С. Бандери! Не перемагає той, хто не бореться! Хто бореться, той і перемагає! Перемога буде за тобою!

На боротьбу проти московсько-большевицьких тюремщиків України — на боротьбу всією 40-мільйонною зорганізованою масою, на боротьбу кожною українською родиною, кожною українською хатою! На боротьбу кожен український чоловік і кожна українська жінка, кожний селянин, робітник і інтелігент, кожен український юнак і кожна юначка! Хай живе Україна відокремлена від Росії! Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава! Смерть московсько-большевицьким окупантам та їхнім українським собакам — українським большевикам!

ПОВІДОМЛЕННЯ

29 грудня 1948 р. в с. Либохора, Славського р-ну, Дрогобицької обл., під час відступу оточена емведистами, стріляючи в емведівського офіцера загинула

СЛ. П. д. БОГДАННА СВІТЛИК-ЛИТВИНКО — СВІТЛЯНА, ЯСНА, ДОЛЯ, літ. пс. М. ДМИТРЕНКО — член ОУН з 1931 р., провідник гімназійних жіночих звен ОУН до 1937 р., Провідник ОУН в м. Львові в 1944 р., співробітник Осередка Пропаганди ОУН від 1946 р., член Редакції „Ідея і Чин“ і „Самостійність“, редактор інформаційної частини в цих журналах, а від 1948 р. — у Випусках Осередка Пропаганди і Бюра Інформації УГВР, автор „Учительки“ і багатьох інших оповідань і образків з нашої боротьби, політ'язень польської тюрми, нагороджена Бронзовим Хрестом Заслуги.

В особі Сл. П. д. Долі Осередок Пропаганди ОУН втратив досвідченого, висококультурного, працювитого і здібного робітника.

ОУН і весь український революційний рух в особі Сл. П. д. Долі втратили ідейного і відданого боротьбі багаторічного члена-революціонера.

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЄВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ!

ОСЕРЕДОК ПРОПАГАНДИ І ІНФОРМАЦІЇ
при ПРОВОДІ ОУН

Від Редакції: З причини захоплення через мвд інформаційних звітів територіальних клітин ОУН за час від м. серпня 1947 р. до м. вересня 1948 р., що сталося під час наскоку 29 грудня 1948 р., відомості про большевицьку політику та підпільну і повстанську боротьбу на Українських Землях за цей період будуть поміщені в наступних Випусках.